

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. I. Summarium propositionis examen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

LIBER SEXTUS

De firmitate Canonum, & libertatum Ecclesiæ Gallicanæ, occasione tertiæ propositionis Comitiorum Cleri Gallicani, scilicet.

Hinc Apostolicæ potestatis usum moderandum per Canones spiritu Dei conditos, & totius Mundi reverentiâ consecratos. Valere etiam regulas, mores, & instituta à Regno, & Ecclesiâ Gallicana recepta, Patrumq; terminos manere inconcussos, atque id pertinere ad amplitudinem Apostolicæ Sedis, ut statuta, & consuetudines tantæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmatæ propriam stabilitatem obtineant.

CAPUT PRIMUM.

Summarium propositionis examen.

1. **P**otestatis usum non potestatem ipsam summi Pontificis moderandam censent Illustrissimi Antistites: quia nimirum auctoritati à Christo ipso collatæ solus qui contulit potestatem ponere, ac limites præfigere. Sed videtur quemadmodum potestatem, ita & potestatis usum, solus qui concessit posse moderari, nisi eam facultatem alteri permiserit, quæ facultas cui, quando, quatenus sit indulta, ignoramus. Scimus quidem inesse Apostolicæ Sedis, ac Petri successoribus Christi Vicariis rerum spiritualium plenam potestatem, ut habet secunda propositio, sed à quo

312 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
quo possit illius potestatis usus impediri, ac ligari; unde
habemus?

2. Docent Illustrissimi Præfules, id fieri debere *per Canones
spiritu Dei conditos, & totius mundi reverentiâ consecratos*. Absit, ut ego
putem debere summum Pontificem Divinas illas, & ubique
receptas regulas perfringere; quin etiam ex animo cuperem,
ut ad illarum observationem alios adigeret, præsertim in Gal-
lia, ubi, ut notavit Autor libelli Gallico idiomate conscripti
occasione rerum in Comitibus Cleri illius Regni tractanda-
rum, vix alia in reviget auctoritas Romani Pontificis, quam
in concedenda prætermittendorum Canonum venia.

3. Potestatem igitur Romani Pontificis ad dispensandum
super Canonibus agnoscunt Galli, siquidem tam frequenter
eam implorant: Usus illius esse moderandum, & nos agnoscimus,
idque Ecclesiasticæ disciplinæ, ac consequenter Christianis
moribus plurimum conducere arbitramur: sed quia in-
cidunt interdum causæ, ob quas à jure communi, atque à
Canonibus, vel à Canonum littera, recedendum videatur,
cujus erit tunc temporis dubium solvere? Nec enim pro qui-
buslibet rebus congregari generalia Concilia possunt. Non-
ne Summi Pontificis, cum Canonum sit non solum custos,
& vindex, sed etiam interpret? Itaque vel nulla, vel neces-
saria, vel dubia erit causa, propter quam prætermittentur Ca-
nones: si necessaria vel dubia, pro Papa, utpotè Superiore,
judicandum erit, ipsique parendum. Absque ulla verò causa
ipsum Canones *spiritu Dei conditos, & totius mundi reverentiâ con-
secratos* violaturum non existimo: quod si tale aliquid ejus
Officiales, tentarent; id unum à Clero Gallicano postula-
rem, ut eâ se ratione gereret erga sanctam Sedem, quâ se ha-
bet erga Regem, cum à Regiis Officialibus injuriam aliquam
patitur.

4. Non enim minor reverentia debetur in spiritualibus
Christi Vicario, quam in temporalibus Principi sæculari;
nec minus scandalosum, ac Religioni periculosum est summo
Pontifici adversari, prætextu violatorum Canonum, quam
societati civili, ac tranquillitati publicæ Potestatibus Mun-
di resistere, cum injusta exigunt. Sed quàm magis metuen-
dum est, ne qui tam generosè in supremum Pastorem insur-
gunt,

gunt, quasi Canones violet cum Canonum observationem urget, Principibus Sæcularibus, eorumque Ministris non solum temporalia, sed etiam spiritualia Ecclesiæ jura usurpantibus, ultrò obsequantur, ne dum se viriliter, pro suo Pastoralis officio, atque ad exemplum Sanctorum quamplurimum Antistitum, quos historiæ celebrant, & universa veneratur Ecclesiæ, non opponant. Exemplo sunt concessio Regaliæ non expectato Papæ consensu, ad quem delatum fuerat negotium, quiq; Concilii Lugdunensis Decretum exequendum curabat, & declaratio circa potestatem Ecclesiæ eâ occasione facta.

5. Quas regulas, quos mores, quæ instituta valere contendant Illustrissimi Antistites, non satis capio; quandoquidem illa à Regno, & Ecclesiâ Gallicanâ recepta dicuntur. His namque verbis, nisi fortè Regnum, & Ecclesiæ copulativè sumantur, quod magis crediderim, viderentur, non solum disciplinam Canonicam in Ecclesiis illius Regni vigentem retinere velle, quod quandam præsertim Religionis speciem, sed etiam innumeros abusus, qui contra jura, & libertatem Ecclesiæ à Magistratibus sæcularibus induci sunt, & quæ ecu Regni leges habentur, quales sunt appellationes tanquam ab abusu, judicia criminalia de personis Ecclesiasticis in Tribunalibus Laicorum prætextu casuum privilegiorum, cognitio causarum Ecclesiasticarum, & spiritualium sub prætextu possessorii, & alia multa, de quibus recurret sermo, ubi de singulis libertatum Ecclesiæ Gallicanæ capitibus tractandum erit.

6. Sequitur in prædicta propositione; Patrumq; terminos manere inconcussos, atque id pertinere ad amplitudinem Apostolicæ Sedis, ut statuta, & consuetudines tantæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmata propriam stabilitatem obtineant. Magnifica verba, & prout sonant, obviis ulnis excipienda? Si enim per regulas, mores, & instituta à Regno, & Ecclesiâ Gallicanâ recepta, nihil aliud intelligitur, nisi statuta, & consuetudines Apostolicæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmata, æquissimum est, ut propriam stabilitatem obtineant, Patrumq; terminos manant inconcussi. Operæ autem pretium esset statuta ejusmodi, & consuetudines percensere, ac quid, & à quo in illa peccetur notare, promptissimumque remedium apponere.

R r

7. Alio-

7. Alioquin enim nequaquam tollitur suspicio, ne sub honestorum verborum specie occultetur animus sanctæ Sedis Decreta propriis rationibus accommodandi, & quidquid minus commodum visum fuerit, licet aliàs Canonice disciplinæ congruum, & Ecclesiæ utile, respuendi.

8. Quamvis autem non constet quæ sint illa statuta & consuetudines; summo tamen Pontifici opponi intelligimus, & ex temporis circumstantia conjicitur ea esse præsertim, quæ in negotiis superioribus his annis gestis, violata esse querebantur Episcopi. Itaque in hoc libro de potestate summi Pontificis in Gallia, ac de articulis illis præcipuè agemus, in quibus libertates Ecclesiæ Gallicanæ læsæ dicebantur. Aliæ enim illarum libertatum capita particularia tunc tractabuntur, cum percurreretur collectio Petri Puteani, aliorumque illarum defensorum.

C A P U T I I.

De autoritate summi Pontificis in Ecclesiam Gallicanam.

1. **T**Am altè Gallorum animis impressus fuit de suprema Romani Pontificis dignitate, & autoritate sensus, ut posterioribus etiam sæculis, cum eam intra certos terminos concludere conarentur florentissimi illius Regni Scriptores, alii quidem indignati propter incommoda, quæ sibi ex abusu Pontificiæ potestatis accidisse putabant; alii ad tuendam, vel potius augendam Regiam Majestatem, & jurisdictionem: nunquam tamen illam magnificis laudibus non exexerint. Nihil enim illorum libros legentibus frequentius occurrit, quàm Papam esse Christi Vicarium, primum Ecclesiæ Pastorem, successorem sancti Petri, ejus jurisdictionem ad omnes Christiani orbis partes pertingere, aliaque innumera his similia, quæ cum à Gallis proferuntur, avitum, ac ferè ingentum testantur illius nationis erga sanctam Sedem studium, magis fortè quàm modernorum affectum.

2. Quando igitur primum Gallicis Autoribus accidit ut

de-